

Oslo, 9. oktober 2015

Lønnsreform for kunstnerstipendene – Kap. 321 Kunstnerformål, post 73 og 74

Kunstnernettverket samler 19 landsomfattende organisasjoner som representerer skapende og utøvende kunstnere i Norge. Samlet har disse forbundene om lag 25 000 medlemmer. Nettverket arbeider med kunstnerpolitikk, med særlig vekt på kunstneres inntektsforhold, sosiale rettigheter, stipend, vederlag og opphavsrett.

Kunstnerøkonomiutredningen, *Kunstens autonomi og kunstens økonomi*, viste betydelig inntektsnedgang for kunstnerne, tross stor vekst på kulturbudsjettene i de senere årene. Dette er en svært alvorlig situasjon som må adresseres. Kunstnernettverket er skuffet over manglende oppfølging fra regjeringen i første statsbudsjett etter at inntektsnedgangen ble dokumentert.

Det er mange ulike tiltak som kan bedre kunstnerøkonomien: Tilgang på oppdrag/arbeid for kunstnere, sikkerhet for lønn/honorar for arbeid, tilgang på produksjonsmidler, bedre markedstilgang o.l. På disse områdene vil både behovene og virkemidlene ofte være ulike i de forskjellige kunstnergruppene. Innspill om disse virkemidlene overlates til de enkelte kunstnerorganisasjonene. Kunstnerstipender er imidlertid eksempel på noe som påvirker alle kunstnergrupper, i større eller mindre grad. Stipendene er et åpenbart og treffsikkert virkemiddel i kunstnerpolitikken, som har direkte effekt på kunstnerens økonomi.

I regjeringens forslag til statsbudsjett er det tatt noen mindre grep for å bedre enkelte kunstnergruppers økonomi, men ingen større grep. Kunstnernettverket har lenge argumentert for en større lønnsreform for kunstnerstipendene, i tråd med kunstnerøkonomiutredningens anbefaling (Skarstein s. 80):

"De langsiktige stipendene bør reguleres opp mot gjennomsnittet for lønnsutviklingen i samfunnet for øvrig. Dette vil skape en forutsigbar lønnsvekst på den delen av kunstnerens basisinntekt som ytes av staten."

Kunstnernettverket mener det ikke er rimelig at lønnsveksten på stipendene skal være gjenstand for uforutsigbare budsjettvedtak og skiftende politiske holdninger fra år til år. Erfaringene over lang tid har vist at effekten av dette systemet er at stipendene ikke på noen måte har holdt tritt med lønnsutviklingen for øvrig i samfunnet. Mens et arbeidsstipend i 1963 lå på 82,1 % av et normalårsverk, lå det i 2014 på 40,7 % av en gjennomsnittlig heltid årsinntekt i Norge. Dette er et dramatisk kutt i realverdien.

Beløpene for arbeidsstipend og de tiårige stipendene bør minst indeksreguleres i samsvar med årslønnsveksten for statsansatte, og etterslepet etter mange år med elendig lønnsvekst må kompenseres. Det finnes etter vårt skjønn heller ingen god prinsipiell begrunnelse for at stipendbeløpet for de 1-5 årige arbeidsstipendene skal ligge lavere enn stipend for etablerte kunstnere/ seniorkunstnere og garantiinntekten. Vi vil derfor foreslå et nytt bærende prinsipp for beregning av stipendbeløpet. Forskriftens krav om at man kan ha maksimalt en 50 % stilling ved siden av arbeidsstipend, bør være et retningsgivende prinsipp. Dette kravet gjelder alle arbeidsstipend og stipend for etablerte kunstnere og seniorkunstnere. Et arbeidsstipend bør dermed tilsvare om lag 50 % av en gjennomsnittlig norsk årsinntekt (heltidsekivalent), jf. årlige statistikker fra Statistisk sentralbyrå¹.

---

¹ <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/lonnansatt/aar/2015-03-20?fane=tabell&sort=nummer&tabell=221958>

Vi foreslår en lønnsreform med en opptrapping over tre år, som betyr at stipendene i 2018 er oppe på 50 % av en gjennomsnittlig norsk heltids årsinntekt. Vi foreslår at regulering av stipendenes størrelse fra 2018 og fremover knyttes til lønnsveksten i Staten. I budsjettet for 2016 vil det si en økning i kap. 321 Kunstnerformål, post 73 og 74, med til sammen 8,9 millioner kroner. Se kostnadsberegning i tabell under.

Kunstnernettverket ber samarbeidspartier og opposisjon om å gjøre en innsats for å bedre kunstnerøkonomien. En heving av stipendbeløpene vil gi umiddelbar effekt på økonomien til stipendmottakerne, og vil være et viktig signal om at Stortinget satser sterkt og direkte på kunstnerne.

Beregning merkostnad krav lønnsreform fra Kunstnernettverket (tall i 1000 kr)	Inkl. arb.giveravgift
Post 73: Kunstnernettverkets krav – 500 arbeidsstipend á 230 000 kr	131 215
Post 73: Prop.1S (2015-2016) – 500 arbeidsstipend á 215 000 kr *)	122 658
Merkostnad post 73	8 558
Post 74: Kunstnernettverkets krav – 230 etabl/senior og 260 garantiinntekter á 240 000 kr**)	127 062
Post 74: Prop.1S (2015-2016) – 230 stipend etabl/senior og 260 garantiinntekter	126 728
Merkostnad post 74	334
*) Arbeidsstipendene er bare en del av denne posten **) Garantiinntekten er beregnet med 90 % uttak grunnet avkortningsregler	
Samlet merkostnad post 73 og post 74	8 891